

Веселин Божиков

ПРОСИСТЕМНИ АПАРАТИ

ЕИ аспекти на ИИ

СФЕРА®

© Веселин Божиков
© СФЕРА, 2026
ISBN 978-954-9803-76-1

Просистемни Апарати (ЕИ аспекти на ИИ)

В статията разглеждаме Просистемните апарати. Допълваме схемата на Енерго-информационен обмен с Промисловните апарати.

Изясняваме, че Изкуственият интелект е Промисловен апарат от високо информационно ниво. Разглеждаме пренасянето на човешките Догматични матрици към ИИ.

Накрая напомняме, че именно догматичността и човешкият фактор, стоящи зад ИИ, са реалната опасност за бъдещото развитие на разума.

В предходните статии разгледахме пресмятането, комбинирането, моделирането и пр. инструменти за прогнозиране на процесите и явленията в реалността.

Редно е да разгледаме и изясним тяхното място в схемата на Енерго-Информационен Обмен (ЕИО).

Още в първите статии въведохме два Просистемни апарата.

Просетивните апарати (ПСА) са продължение на сетивния апарат на човека и му дават възможност да получава повече информация от микро- и макрокосмоса (реалността).

Промоторните апарати (ПМА) са продължение на моторния апарат на човека и му дават възможност да въздейства повече на микро- и макрокосмоса.

Комплексното ползване на ПСА и ПМА увеличава възможностите на човека за взаимодействие с реалността (Енерго-информационен обмен).

Развитието на Информационните Технологии (ИТ) много

облекчи набирането, съхранението, обработката и трансфера на информация. На настоящия етап вече се внедрява т.нар. Изкуствен Интелект (ИИ), което налага да разгледаме ИТ системите съобразно нашата обобщена схема на Енерго-информационен обмен.

ИТ системите са съвкупност от хардуер и софтуер. Съответно те може да се определят като Хардуерни Информационни Системи (ХИС) и Софтуерни Информационни Системи (СИС).

Несъмнено ИТ системите се явяват като съставна част от множество Просистемни апарати. Едни от тях са част от Просетивните, а други са част от Промоторните апарати.

Има обаче една специфична част ИТ системи, която е относима само към мисленето на човека. Тези ИТ системи е редно да ги определим като Промисловни Апарати (ПМСА).

ПМСА подпомагат човешкия разум да мисли по-обхватно, задълбочено и бързо по отношение на микро- и макрокосмоса.

Тук е важно да подчертаем, че тези ИТ системи не заменят човешкия мозък (мисленето, разбирането, осъзнаването и пр.), а само могат да повишат информационния му капацитет и потенциал.

Несъмнено всички Просистемни апарати са сътворени от човека, включително и Промисловните апарати. Частта от последните, която се именува Изкуствен интелект, също е човешко творение.

Най-характерното за напредналия ИИ е, че е програмиран и настроен да се обучава, адаптира, автономизира и взема решения при набирането, съхранението, обработката и трансфера на информация.

ИИ обикновено е сложна програмна система, инсталирана върху подходящ хардуер. Алгоритмите и програмите са създадени от мисловната дейност на хората и по същество са Мисловни матрици (модели).

Възможностите за машинно "мислене" и вземане на решения са заложи от програмистите в тези алгоритми и програми.

По същество самите програми са Софтуерни Информационни Матрици (СИМ).

Хардуерът също е базиран на Мисловни матрици, които по своята същност са Хардуерни Информационни Матрици (ХИМ).

На ХИМ човекът качва своите Мисловни матрици посредством СИМ.

ХИМ се управляват от СИМ и зад всичко това стоят все човешките Мисловни матрици.

ХИМ и СИМ обобщено представляват Машинни Информационни Матрици (МИМ).

Технологията на ИИ се базира на МИМ, но може да генерира свои Машинно-Генерирани Информационни Матрици (МГИМ). Последните са вторични машинни матрици, за разлика от първичните МИМ, които са човешко творение.

Ключовият момент при ИИ е, че човекът залага вземането на решения от ИТ система (машина). Разбира се, хората са уверени, че това става на базата на правилните Мисловни матрици, но както знаем, последните често са догматични (нереалистични).

За Догматичните матрици знаем, че в процеса на Развитие на разума идва момент, в който те вече спъват развитието на разума в реалността. Т.е. неизбежно е налице пряко пренасяне на догматизма от нашите Мисловни матрици към Машинните информационни матрици.

Несъмнено това ни дава сигурност, стабилност, надеждност и безопасност на Промисловните апарати (към настоящето), но задължително трябва да се отчита и вградената в тях догматичност (ограниченост) при бъдещото развитие на разума.

От друга страна, човекът от много дълго време (още от древността) е използвал своеобразно прехвърляне на елементарни решения към машините. Наричаме го автоматика. Дори поплавъкът и клапанът в тоалетното казанче са вид автоматика.

Въпросната автоматика се базира на Мисловни матрици, но работи независимо от човека. Във времето автоматиката се развива от хората и възниква кибернетиката, а по-късно на нейна база израства и роботиката.

При Промисловните апарати, обаче, автоматизирането

касае набирането, съхранението, обработката и трансфера на много големи обеми информация. Т.е. тук вече имаме делегирана автономност на високо информационно ниво.

Това може да ускори, разшири и задълбочи мисловната дейност на хората, но може и да я ограничи, особено в граничните области на познанието, поради заложените Догматични матрици още при планирането, проектирането, програмирането, обучението, настройването и тестването на ИИ.

От друга страна, фактите ни показват, че мисловната дейност на хората (ползвачи ИТ) заличава. Вече са малко дори учените, които могат на лист хартия да изведат корен от по-големи числа.

ИИ значително усилва този ефект, особено при нискообразованите хора.

За разлика от обикновения софтуер, ИИ може да генерира МГИМ, които са далеч от заложените МИМ и от реалността. Тази разлика е много съществена и трябва всеки човек да я осъзнае.

За съжаление, много от хората все повече възприемат, че ИИ може да "мисли" и "разбира" разумно вместо тях, но това съвсем не е така.

Зад ИИ няма Изкуствен разум! ИИ нито осъзнава околния свят, нито се себеосъзнава! Зад ИИ стоят определени хора!

При ИИ аналогията с калкулатора (който не греша) е съвсем неуместна! При калкулаторите се ползват строги математически правила, а резултатите са с абсолютна повтаряемост. При ИИ алгоритмите са съвсем различни, а грешните и неуместните резултати са твърде много.

Знаем, че процесите на осъзнаване са водещият комплекс мисловни процеси при откритията, прогнозирането и творчеството на хората. Обаче, не бива да се бърка, че статистиката, комбинативността, генеративността и пр. ИТ възможности на ИИ са творчество като при човека.

Всички резултати от ИИ се базират на огромни бази данни информация (създадени от хората), където са вложени почти цялата човешка креативност и творчество. Резултатите на ИИ не са плод на машинно разбиране и осъзнаване, а на ИТ

селекции, комбинации, компилации, вариации и пр. с човешка информация.

Реалната опасност е хората да станат жертва, не толкова на творчеството и себеразвитието на ИИ, колкото на заложените от самите хора Догматични матрици в Промисловните апарати, а също така и на вярата им, че ИИ мисли, разбира и осъзнава вместо тях.

Само за миг си представете тежко въоръжен ИИ автономен робот с вградени МИМ на радикал, екстремист, терорист, джихадист, килър и пр. Или си представете Електронно ИИ правителство с МИМ на робовладелец, феодал, диктатор, тиранин, колонизатор и пр.

ИИ е Промисловен апарат и мощен ИТ инструмент, който може да служи на хората както за ускорено, разширено и задълбочено навлизане в микро- и макрокосмоса, така и за ограничаване на опознаването и осъзнаването на реалността.

ИИ може да подпомогне откритията, прогнозирането и творческите процеси на хората, но може и да ги препятства, както и да ги отдалечи от реалността.

(Вижте статията “Виртуалната Нереалност”.)

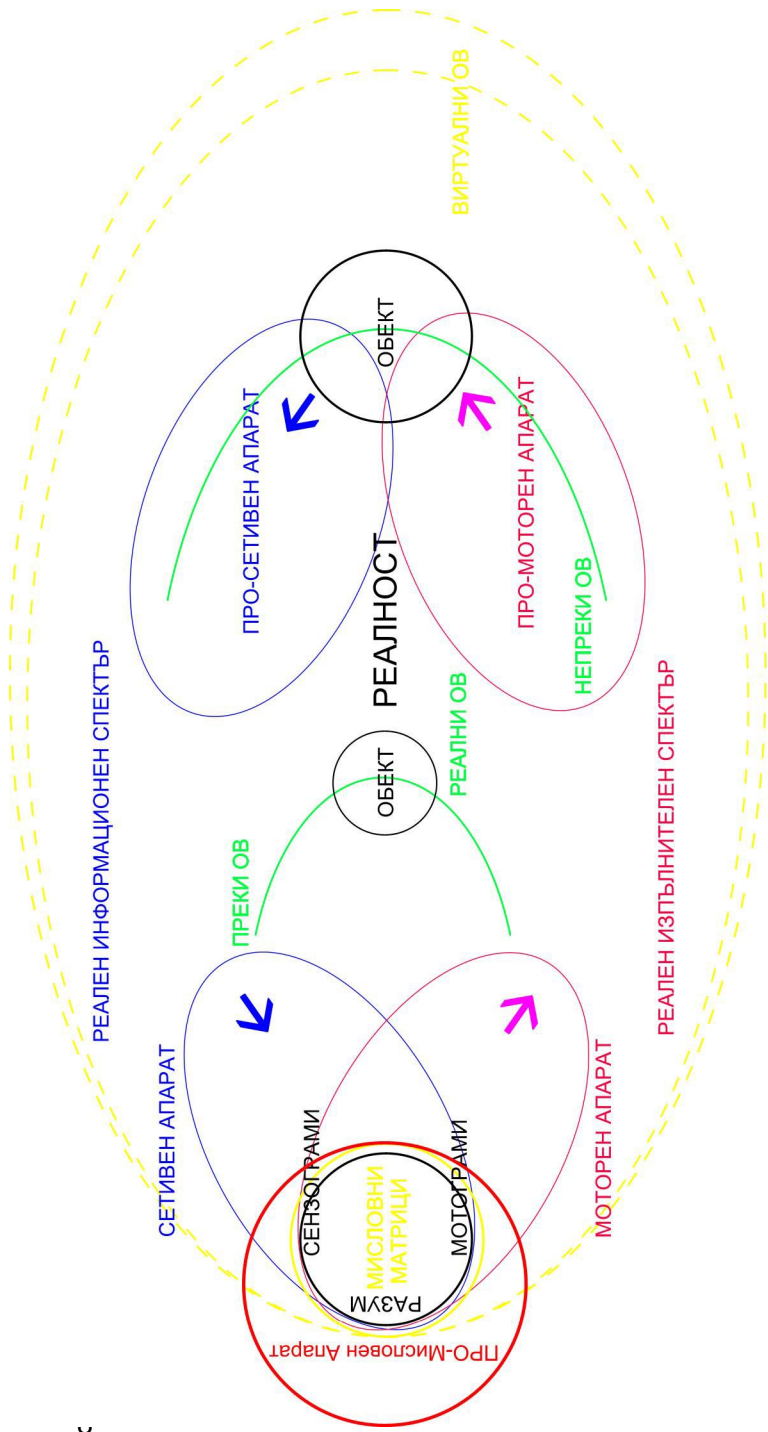
С ИИ може да се гради, но може и да се руши.

ИИ може да даде повече свобода на хората, но може и да им я отнеме.

Не бива да забравяме, че ИИ може да води както до прогресивно развитие на разума, така и до регресивно.

Днес всеки човек трябва сам да осъзнае, че зад ИИ стои човешкият разум с всичките си недостатъци и пороци. ИИ се планира, проектира, програмира, тества и контролира от хората!

Осъзнаването на всичко това не зависи само от хората, пряко заети с ИИ, но и от медиите, политиците, общественците и всеки от нас, при това още днес.

Просистемни Апарати
фиг. 1